

Överkalix Friskolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Alla elever som går på Överkalix Friskola ska finnas i en god miljö där de känner sig trygga och accepterade.

Vi tolererar ingen form av diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier i skolan eller på fritidshemmet.

LAGSTIFTNING

- Diskrimineringslagen
- Skollagen
- Förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

DEFINITIONER

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever på en skola ska ha samma rättigheter, flickor som pojkar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Alla elever har rätt att vistas i skolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har direkt koppling till exempelvis elevens kön. Exempelvis kan det vara så när en flicka nekas tillträde till ett visst program på gymnasiet med motivering att det går redan så många flickor på detta program.

Med indirekt diskriminering menas att diskriminera genom att behandla alla lika. Exempelvis så kan skolan indirekt diskriminera genom att servera alla elever samma mat. Det kan finnas elever som på religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barn eller en elevs värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Sexuella trakasserier är när någon kränker en elevs värdighet och det är av sexuell natur. Det kan handla om beröringar, tafsande, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Kränkande behandling (ersätter begreppet mobbning) är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldig till kränkande behandling.

Planen gäller från 2019-02-01 till 2020-02-01

Elevernas delaktighet

I de olika elevgrupperna går planen igenom och diskuteras. Elevernas synpunkter tas i beaktning. Eleverna har deltagit i kartläggningen, trivselenkäten och hälsosamtal med elevhälsan.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Elevers trivsel och trygghet diskuteras på utvecklingssamtalen i september och februari. Vårdnadshavare deltar genom att framföra synpunkter om planen vid föräldramöten eller mail.

Personalens delaktighet

All personal har tillsammans arbetat med att göra planen till ett levande arbetsredskap. De främjande insatserna följs upp under personalmöten och hela planen går igenom varje år.

Förankring av planen

Planen går igenom med eleverna samt finns på skolans hemsida.

Ansvarig för planen Rektor

Utvärdering

Utvärdering av delaktighet i planens upprättande:

Kontinuerligt i klassråd och klassamlingar, personalmöten, föräldramöten och individuella samtal. Personalen har utvärderat i januari. Elever har utvärderat i februari.

Utvärdering av enkäter:

Trivselenkäten visar att eleverna är trygga och har kompisar i skolan.

Under utvecklingssamtalen framkom inga avvikelser.

Utvärdering av de främjande insatserna:

Lära känna varandra-dag genomfördes första skolveckan med friluftsdag med inriktning mot orientering och samarbetsövningar. De äldre eleverna tog sitt ansvar att ta hand om de yngre eleverna på största allvar. Eleverna genomförde moment där de i grupper arbetade med aktiviteter där samarbete och ett gemensamt resultat var målet.

Tillsammans – elevsvaren visar att alla vet någon vuxen att vända sig till och att det finns vuxna nära eleverna både inomhus och utomhus.

Läsa med! - Pedagogerna har läst skönlitteratur och använt som diskussionsunderlag, bla "Värdefulla sagor - Lyft värdegrunden genom berättande", "Alex Dogboy" och "The Hate U Give".

Omvärldsorientering – eleverna i 4-9 har läst och arbetat med de mänskliga rättigheterna. Eleverna i åk 7-9 har arbetat i ett större ämnesövergripande projekt om de mänskliga rättigheterna och bl a besökt Auschwitz.

Kompissamtal/Massage – Samtal samt gruppstärkande övningar och massage för att lära känna varandra och att lära sig att respektera varandra.

Främja likabehandling oavsett religion – uppfyllts under SO-lektioner ii och med och Auschwitz.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Rektor, lärare och övrig personal, elever

Årets plan ska utvärderas senast

2020-02-01

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Med elever under klassråd och med personal på personalmören

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor

Främjande insatser

Tillsammans

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Funktionsnedsättning och Ålder

Mål och uppföljning

Vuxna ska finnas till hands och alla elever ska veta och känna att de har en vuxen att vända sig till under sin vistelsetid i skolan. Detta rör all personal som jobbar i skolan. Fråga i elev-och föräldraenkät.

Insats

Det finns alltid vuxna nära eleverna, ex rastvakt utomhus och personal bland de äldre eleverna under deras rast.

Ansvarig

Rektor

Datum när det ska vara klart

Pågår hela verksamhetsåret

Lära känna varandra-dag

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Funktionsnedsättning och Ålder

Mål och uppföljning

Att alla elever får träffa varandra under någon av de första skoldagarna och arbeta tillsammans i åldersintegrerade grupper. De äldre eleverna ansvarar för de yngre och hjälper dem till rätta under dagen. Alla elever medverkar efter sina förutsättningar.

Fråga i både elev- och föräldraenkät om trivsel och trygghet

Insats

Lärarna organiserar lämpliga gruppaktiviteter som eleverna arbetar med under en utomhusdag.

Ansvarig

Sara Wennberg

Datum när det ska vara klart

2019-09-10

Läsa med !

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Uppmärksamma och motverka normativa påståenden.

Insats

Läsa texter under svenska, engelska och till viss del SO och NO-lektionerna och samtala om dem, tillsammans med eleverna analysera och diskutera fördomar och stereotypa föreställningar om människor baserat som kan förekomma i ex skönlitteratur, media eller läromedel.

Ansvarig

All personal

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret

Omvärldsorientering och mänskliga rättigheter

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet och Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Få kunskaper om förebyggande arbete för att motverka kränkningar av mänskliga rättigheter.

Utvärdering av projektet i elev- och personalgrupp i maj

Insats

Arbete med filmer, webbsidor och annat material i i F-9. Ämnesövergripande arbete med lägerskola åk 7-9 var tredje år till Krakow.

Ansvarig

Pedagoger i SO, NO, svenska och engelska

Datum när det ska vara klart

Pågår hela läsåret

Kompissamtal/rörelselekar

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Lära sig förstå och respektera varandra i grupperna.

Elev- och föräldraenkät

Insats

Samtal eller riktad skrivning i de olika undervisningsgrupperna om mående. Kompismassage och avslappning till musik. Kompisbefrämjande övningar på idrottslektioner, lek och fritte.

Ansvarig

Läraren i gruppen

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret

Främja likabehandling oavsett religion

Områden som berörs av insatsen

Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Eleverna ska ha kännedom om religionsfrihet och vad det innebär. Alla föräldrar ska med samma förtroende kunna skicka sina barn till skolan förvissade om att barnen inte blir påverkade till förmån för den ena eller andra religiösa åskådningen.

Fråga i enkät.

Insats

Vi uppmärksammar fester och traditioner som är knutna till de stora världsreligionerna.

I de fall där vi känner till att det finns familjer som praktiserar en religion, konsulterar vi föräldrarna för att få råd om vilka fester och traditioner som är lämpliga att uppmärksamma.

Vi kommer också att presentera alternativa fester och seder utan anknytning till religion, exempelvis namngivningsfest istället för kristet dop.

Ansvarig

SO-läraren och frittepersonal

Datum när det ska vara klart

Under hela året

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

I maj genomförs en elevenkät och samtal på utvecklingssamtalen. Elevhälsan träffar eleverna i åk F, 4 och 7 för samtal om hälsa, mående, skola och fritid och återkopplar till rektor vid misstanke om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkningar.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Trakasserier, Sexuella trakasserier, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Alla elever deltar i kartläggningen.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen involveras under diskussioner på personalmöten.

Rutiner för akuta situationer

Policy

Alla, personal, elever och föräldrar har ett ansvar för att förhindra förekomsten av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkningar på vår skola.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Elever och föräldrar uppmanas att reagera och framföra indikationer och information till personalen.

All personal som arbetar på skolan är skyldiga att påtala misstankar om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkningar som de får kännedom om.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Till personal, rektor, kurator, skolsköterska eller huvudmannen för skolan kan man vända sig till vid diskriminering eller kränkning via besök, mail, telefon eller skriftligt.

Bilaga 1, Anmälan till rektor, kan användas. Bilaga 3 Synpunkter på skolan, kan användas.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

1. Enskilt samtal med den som känner sig utsatt samt med den som utfört kränkningen av den som fått kännedom om kränkningen, samtalet dokumenteras av den som håller i samtalet
2. Ansvarig lärare talar med berörda och anmäler ärendet till rektor.
3. Rektor fattar beslut om en ev utredning enligt bilaga 2, Utredning - diskriminering/alla former av kränkande behandling. Rektor anmäler till Huvudmannen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Anmälan kan ske muntligt eller skriftligt, bilaga 1, till rektor.

Anmälan kan göras muntligt eller skriftligt, bilaga 3, till huvudmannen via styrelseordföranden.

Så snart rektor och /eller huvudmannen fått kännedom om att en vuxen kränkt en elev ska uppgifterna utredas och dokumenteras och anmälas till huvudmannen.

1. Rektor vidtar i samverkan med huvudmannen nödvändiga åtgärder
2. Vårdnadshavaren underrättas
3. Bedöms kränkningen som allvarlig dvs som brottslig handling ska rektor göra polisanmälan
4. Eleven erbjuds medicinsk/psykologisk hjälp, ev åtgärdsprogram upprättas
5. Eleven/vårdnadshavaren informeras om Barn och elevombudsmannens roll och ev rätt till skadestånd
6. Ev anmälan till Arbetsmiljöverket görs av rektor

Rutiner för uppföljning

Alla insatser följs upp enligt fattade beslut

Rutiner för dokumentation

Alla samtal dokumenteras och arkiveras av rektor

Ansvarsförhållande

Rektor ansvarar för ärendet.

Bilaga 1

ANMÄLAN TILL REKTOR

All personal i skolan är uppmärksam på att kunna identifiera och hitta de elever som är i behov av särskilt stöd eller på annat bedöms vara i behov av att uppmärksammas av rektor. Alla tecken måste uppmärksammas, vilket alla på skolan har ansvar för. Anmälan kan även göras av förälder.

_____ Elev
Klass   Personnummer

Bedömningsgrunder

Behov av särskilt stöd?

Diskriminering/kränkande behandling?

Annats sätt _____

Kort beskrivning av vad som föranlett anmälan eller vad oron grundar sig på:

_____
_____
_____

Elev   Vårdnadshavare   är informerade om att rektor fått ovanstående information.

_____
Uppgiftslämnare/funktion

Datum

Rektors beslut

Kartläggning/utredning ska inledas omgående

Ansvarig för kartläggning/utredning är:

Ärendet ska behandlas i elevhälsan

Övriga beslut _____

Rektor

Datum

Elev och vårdnadshavare informeras muntligt eller skriftligt om rektors beslut av:

_____

Bilaga 2

UTREDNING – Diskriminering/alla former av kränkande behandling

---

Namn

Personnummer

Datum

Vårdnadshavare bör informeras skyndsamt. I ett akut skede kan skolan behöva agera innan vårdnadshavare informeras. Utredningen ska dokumenteras.

Ansvarig vid utredningens genomförande

Följande personer har deltagit vid utredningens genomförande

Utredning inleds med anledning av

Kontakt med vårdnadshavare

Dokumentera vad vårdnadshavare har fått information om och när **Tidpunkt Ansvarig**

Tidigare händelser

Ja, hänvisa till tidigare utredning, datum _____

Nej

Beskrivning av händelsen

<p>Frågor till dig som blivit utsatt för kränkning</p> <p>Vad har hänt? När hände det? Var hände det?</p> <p>Vilka var inblandade? Hur länge har det pågått?</p> <p>Har du pratat med någon på skolan om det som hänt?</p> <p>I så fall med vem och när? Har personalen på skolan eller någon annan försökt avstyra/ingripa? Vad tror du att orsakerna till händelsen kan vara?</p>	<p>Frågor till dig som misstänks för att ha kränkt/har kränkt</p> <p>Vad har hänt? När hände det? Var hände det?</p> <p>Vilka var inblandade? Hur länge har det pågått?</p> <p>Vad tror du att orsakerna kan vara att du misstänks för att ha/har kränkt?</p> <p>Har du pratat med någon på skolan om det som hänt?</p> <p>I så fall med vem och när? Har personalen på skolan eller någon annan försökt avstyra/ingripa?</p>
--	--

Vidtagna åtgärder

För att skapa trygghet och säkerhet i skolan

Tidpunkt Ansvarig**Uppfattning/inställning till åtgärdsprogram****Vi har deltagit vid utredning, datum**

Elev Vårdnadshavare

Personal Personal

Rektors beslut

-
Ingen åtgärd
-
Åtgärdsprogram – alla former av kränkande behandling
-
Pedagogisk kartläggning
-
Åtgärdsprogram
-
Kartläggning på gruppnivå
-
Kartläggning på organisationsnivå
-
Anmälan till socialtjänsten
-
Anmälan till polismyndigheten
-
Anmälan till arbetsmiljöverket

Datum Rektor

Vårdnadshavare har delgivits rektors beslut: muntligt skriftligt

-----
Datum Signatur

ÅTGÄRDSPROGRAM – Diskriminering/alla former av kränkande behandling

Dagens datum:

Ansvarig vid utarbetande av åtgärdsprogram:

Följande personer har deltagit vid utarbetande av åtgärdsprogrammet:

Vad vill vi åstadkomma? Vad vill vi uppnå?

Långsiktiga mål:

Tidplan Ansvarig

Kortsiktiga mål:

Tidplan Ansvarig

Vilka metoder och medel ska vi använda oss av för att uppnå de uppsatta målen?

Behöver annan kompetens/andra aktörer komma in för att hjälpa till?

Förslag :

Tidplan Ansvarig

Tid och datum för uppföljning utvärdering _____

Uppfattning/inställning till förslagen

Elev

Vårdnadshavare

Vi har deltagit vid utarbetande av åtgärdsprogram, datum

Elev Vårdnadshavare

Personal Personal

Rektors beslut

-
- **Direkt åtgärd** _____
-
- **Anpassning av arbetsformer/arbetssätt**
-
- **Anpassning av den fysiska miljön**
-
- **Förändring av klass/gruppsammansättning**
-
- **Kompetensutveckling för personal**
-
- **Kompetensutveckling för elever**
-
- **Pedagogisk kartläggning**
-
- **Kartläggning på gruppnivå**
-
- **Kartläggning på organisationsnivå**
-
- **Genomgång av skolans rutiner/ordningsregler och ändamål med skollag med elev och vårdnadshavare**
-
- **Anmälan till arbetsmiljöverket**
-
- **Anmälan till socialtjänsten**
-

• **Anmälan till polis**

Motivering av beslut

Rektor

Datum

Vårdnadshavare har delgivits rektors beslut: muntligt skriftligt

_____ Datum Signatur

Bilaga 3

Lämna synpunkter om skolan

Enligt skollagen 2010:800 4 kap § 8 ska huvudmannen ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen.

På Överkalix Friskola ser vi möjligheterna att få underlag för att förbättra vår verksamhet samt att ge vårdnadshavarna större möjlighet att påverka. Ibland kan det också handla om att tydligt förklara vårt uppdrag och gränserna för detta. De allra flesta frågorna som kan uppstå bör fortfarande lösas genom samtal för att reda ut eventuella missuppfattningar eller rätta till misstag. Men ibland är man inte överens om tolkningen av de regler som finns eller missnöje med reglerna i sig.

Du som vårdnadshavare eller elev har rätt att lämna klagomål, synpunkter eller beröm på verksamheten. I första hand ska du vända dig till den personal som är dig eller ditt barn närmast, är du inte nöjd med den responsen bör du vända dig till rektor. Tycker du inte att rektorn kan lösa ett ev problem så kan du skicka ett skriftligt klagomål ställt till Styrelseordförande, Yrkesvägen 2, 95631 Överkalix.

Den som lämnat ett skriftligt förslag, klagomål eller beröm ska få en bekräftelse inom 10 dagar. Synpunkten kommer att utredas av styrelsen för Överkalix Friskola och du har rätt till ett skyndsamt svar, tiden kan dock variera beroende på frågan.

Känner du att du inte vill använda synpunktshanteringen så är du självklart fortfarande välkommen att ringa till styrelseordförande.